

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд
Штампарија СБЕН, Ниш

ЕТНОБОТАНИКА ETHNOBOTANY

Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу
Third conference about medicinal and wild-growing edible plants

Зборник резимеа
Book of abstracts

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.
Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот

Институт за шумарство, Београд

Штампарија „Свен“, Ниш

ETHNOBOTANY

ЕТНОБОТАНИКА

Third conference about medicinal and wild-growing
edible plants

Треће саветовање о лековитом и самониклом
јестивом биљу

Book of abstracts

Зборник резимеа

Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025.

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.

ETHNOBOTANY – ЕТНОБОТАНИКА

Book of abstracts – Зборник резимеа

Third conference about medicinal and wild-growing edible plants

Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу

Pirot, Serbia, June, 26 - 28. 2025.

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.

Editors:

Marija Marković, Ph.D, Institute of Forestry, Belgrade

Goran Nikolić, Research Association "Babin nos", Temska, Pirot

Vesna Stankov Jovanović, Ph.D, Faculty of Sciences and Mathematics, University of Niš

Уредници:

др Марија Марковић, Институт за шумарство, Београд

Горан Николић, Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот

проф. др Весна Станков Јовановић, Природно-математички факултет, Универзитет у
Нишу

Published by:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia

Institute of Forestry, Belgrade, Serbia

Printing company "Sven", Niš, Serbia

Подаци о издавачима:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот, Србија

Институт за шумарство, Београд, Србија

Штампарија „Свен“, Ниш, Србија

Pirot, 2025.

Пирот, 2025.

Publishers:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia
Institute of Forestry, Belgrade
Printing Company "Sven", Niš

For Publishers:

Marija S. Marković, Ph.D
Ljubinko B. Rakonjac, Ph.D
Vladan Stojković

Computer processing and design:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia
Institute of Forestry, Belgrade

Technical Editor:

Biljana M. Nikolić, Ph.D

Preparation for printing:

Nenad Bogdanović

Proofreading and correction::

Goran Nikolić

Cover Page::

"Biljarica" - a doll made of corn husks: Olivera Papović, Ph.D

The publication was financed from the budget of the City of Pirot.

Printing house: Sven d.o.o.

Print run: 100

ISBN-978-86-903786-2-3

<https://doi.org/10.46793/ETHNOBOTANY25proc>

Публиковање Зборника резимеа је са отвореним приступом под лиценцом CC BY (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Издавачи:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд
Штампарија „Свен“, Ниш

За издаваче:

др Марија Марковић
др Љубинко Ракоњац
Владан Стојковић

Обрада рачунаром и дизајн:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд

Технички уредник:

др Биљана М. Николић

Припрема за штампу:

Ненад Богдановић

Лектура и коректура:

Горан Николић

Насловна страна:

Биљарица - лутка од кукурузне љуспе: др Оливера Паповић

Објављивање је финансирано из буџета Града Пирота.

Штампарија: Свен д.о.о.

Тираж: 100

ISBN-978-86-903786-2-3

<https://doi.org/10.46793/ETHNOBOTANY25proc>

This is an open access Book of abstracts under the CC BY license
(<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

582.099(497.11)(048)
582-152.665(497.11)(048)

**САВЕТОВАЊЕ о лековитом и самониклом јестивом биљу (3 ; 2025 ;
Пирот)**

Етноботаника : зборник резимеа / Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу, Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025. ; [уредници Марија Марковић, Горан Николић, Весна Станков Јовановић] = Ethnobotany : book of abstracts / Third conference about medicinal and wild-growing edible plants, Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025. ; [editors Marija Marković, Goran Nikolić, Vesna Stankov Jovanović] ; [организатори Истраживачко друштво "Бабин нос", Темска, Пирот [и] Институт за шумарство, Београд]. - Пирот : Истраживачко друштво "Бабин нос", Темска = Pirot : Research association "Babin nos", Temska ; Београд : Институт за шумарство = Belgrade : Institute of Forestry ; Ниш : Свен = Niš : Sven, 2023 (Ниш : Свен = Niš : Sven). - 133 стр. ; 24 cm

Апстракти на више језика. - Тираж 100.

ISBN 978-86-903786-2-3 (ИДБНТ)

а) Лековите биљке -- Србија -- Апстракти б) Самоникле биљке -- Србија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 170362377

ORGANIZERS:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia
Institute of Forestry, Belgrade, Serbia

ORGANIZING COMMITTEE:

- Marija Marković, Ph.D, Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Institute of Forestry, Belgrade, president,
- Olivera Papović, Ph.D, Faculty of Science and Mathematics, University of Priština in Kosovska Mitrovica,
- Sonja Braunović, Ph.D, Institute of Forestry, Belgrade,
- Filip Jovanović, Ph.D, Institute of Forestry, Belgrade,
- Biljana Arsić, Ph.D, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Marija Ilić, Ph.D, Specialized veterinary institute, Niš,
- Dragana Rajković, Ph.D, Institute of field and vegetable crops, Novi Sad,
- Radomir Ljupković, Ph.D, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Slobodan Ćirić, Ph.D, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Jovana Ickovski, Ph.D, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Milica Simić, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Jovana Cvetković, Institute of Forestry, Belgrade,
- Mirjana Smiljić, Faculty of Science and Mathematics, University of Priština in Kosovska Mitrovica,
- Branko Jotić, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Milica Pavlović, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Bojana Maksimović, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Stefan Marković, Faculty of sport and physical education, University of Niš,
- Aleksa Pančić, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Anđela Pančić, Faculty of Medicine, University of Niš,
- Nemanja Marković, The Academy of Applied Technical and Preschool studies, Niš,
- Lazar Marković, Research Association "Babin nos", Temska, Pirot; Faculty of Law for Commerce and Judiciary in Novi Sad, University Business Academy in Novi Sad.

PROGRAM COMMITTEE:

- Vesna Stankov Jovanović, Ph.D, Full Professor, Faculty of Sciences and Mathematics, University of Niš, president,
- Biljana Nikolić, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute of Forestry, Belgrade,
- Peđa Janačković, Ph.D, Full Professor, Faculty of Biology, University of Belgrade,
- Snežana Jarić, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute for Biological Research "Siniša Stanković", National Institute of the Republic of Serbia, University of Belgrade,
- Miloš Rajković, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute for Medical Plant Research "Dr. Josif Pančić", Belgrade,
- Slavoljub Uzunović, Ph.D, Full Professor, Faculty of sport and physical education, University of Niš,
- Danijela Kostić, Ph.D, Full Professor, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Ana Marjanović Jaromela, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute of field and vegetable crops, Novi Sad,

-
- Danijela Nikolić, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
 - Gorica Đelić, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Sciences, University of Kragujevac,
 - Ana Dragumilo, Ph.D, Research Associate, Institute for Medicinal Plants Research "Dr. Josif Pančić", Belgrade.

SCIENTIFIC COMMITTEE:

- Ljubinko Rakonjac, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute of Forestry, Belgrade, Serbia, president
- Aleksandar Lučić, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute of Forestry, Belgrade, Serbia,
- Dejan Pljevljakušić, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute for Medicinal Plants Research "Dr. Josif Pančić", Belgrade, Serbia,
- Saša Eremija, Ph.D, Principal Research Fellow, Institute of Forestry, Belgrade, Serbia,
- Marijana Kapović Solomun, Ph.D, Full Professor, Faculty of Forestry, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina,
- Łukasz Łuczaj, Ph.D, Full Professor, Faculty of Biology and Nature Conservation, University of Rzeszów, Poland,
- Vesna Lopičić, Ph.D, Full Professor, Faculty of Philosophy, University of Niš, Serbia,
- Sanja Kostadinović Veličkovska, Full Professor, Faculty of Agriculture, University "Goce Delchev" Štip, Republic of North Macedonia,
- Slaviša Stamenković, Ph.D, Full Professor, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš, Serbia
- Bojan Zlatković, Ph.D, Full Professor, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš, Serbia
- Tatjana Mihajilov-Krstev, Ph.D, Full Professor, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš, Serbia,
- Perica Vasiljević, Ph.D, Full Professor, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš, Serbia,
- Sava Vrbničanin, Full Professor, Faculty of Agriculture, University of Belgrade, Serbia,
- Jelena Matejić, Ph.D, Full Professor, Faculty of Medicine, University of Niš, Serbia,
- Ivana Vitasović-Kosić, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Agriculture, University of Zagreb, Croatia,
- Nataša Joković, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Sciences nad Mathematics, University of Niš,
- Milan Stanković, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Sciences, University of Kragujevac,
- Tatjana Ćirković-Mitrović, Ph.D, Senior Research Associate, Institute of Forestry, Belgrade, Serbia,
- Snežana Stajić, Senior Research Associate, Institute of Forestry, Belgrade, Serbia,
- Suzana Mitrović, Senior Research Associate, Institute of Forestry, Belgrade, Serbia,
- Goran Češljarić, Ph.D, Senior Research Associate, Institute of Forestry, Belgrade, Serbia,
- Zhivko Velkov, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Mathematics and natural sciences, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria,
- Petranka Petrova, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Mathematics and natural sciences, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria,
- Lyuben Zagorchev, Ph.D, Associate Professor, Faculty of Biology, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Sofia, Bulgaria,
- Ina Aneva, Ph.D, Associate Professor, Institute of Biodiversity and Ecosystem Research at the Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria.

ОРГАНИЗАТОРИ:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот, Србија
Институт за шумарство, Београд, Србија

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР:

- Др Марија Марковић, Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот; Институт за шумарство, Београд, председник,
- Др Оливера Паповић, Природно-математички факултет у Приштини са седиштем у Косовској Митровици,
- Др Соња Брауновић, Институт за шумарство, Београд,
- Др Филип Јовановић, Институт за шумарство, Београд,
- Др Биљана Арсић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Др Марија Илић, Ветеринарски специјалистички институт „Ниш“, Ниш,
- Др Драгана Рајковић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад,
- Др Радомир Љупковић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Др Слободан Ћирић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Др Јована Ицковски, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Милица Симић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Јована Цветковић, Институт за шумарство, Београд,
- Мирјана Смиљић, Природно-математички факултет у Приштини у Косовској Митровици,
- Бранко Јотић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Милица Павловић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Бојана Максимовић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Стефан Марковић, Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Нишу,
- Алекса Панчић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Анђела Панчић, Медицински факултет, Универзитет у Нишу,
- Немања Марковић, Академија техничко-васпитачких струковних студија, Одсек Ниш,
- Лазар Марковић, Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот; Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Универзитет Привредна Академија у Новом Саду, координатор пројекта.

ПРОГРАМСКИ ОДБОР:

- Проф. др Весна Станков Јовановић, редовни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу, председник,
- Др Биљана Николић, научни саветник, Институт за шумарство, Београд,
- Проф. др Пеђа Јанаћковић, редовни професор, Биолошки факултет, Београд, Србија,
- Др Снежана Јарић, научни саветник, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, институт од националног значаја за Републику Србију, Универзитет у Београду,
- Др Милош Рајковић, научни саветник, Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“, Београд,
- Проф. др Славољуб Узуновић, редовни професор, Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Нишу,
- Проф. Др Данијела Костић, редовни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,

- Др Ана Марјановић Јеромела, научни саветник, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад,
- Др Данијела Николић, ванредни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Др Горица Ђелић, ванредни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Крагујевцу,
- Др Ана Драгумило, научни сарадник, Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“, Београд.

НАУЧНИ ОДБОР:

- Др Љубинко Ракоњац, научни саветник, Институт за шумарство, Београд, Србија, председник,
- Др Александар Лучић, научни саветник, Институт за шумарство, Београд, Србија,
- Др Дејан Пљевљакушић, научни саветник, Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“, Београд, Србија,
- Др Саша Еремија, научни саветник, Институт за шумарство, Београд,
- Проф. др Маријана Каповић Соломун, редовни професор, Шумарски факултет, Универзитет у Бањој Луци, Босна и Херцеговина,
- Prof. dr hab. Łukasz Łuczaj, profesor uczelni, Wydział Biologii i Ochrony Przyrody, Uniwersytet Rzeszowski, Polska,
- Проф. др Весна Лопичић, редовни професор, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу, Србија,
- Проф. др Сања Костадиновић Величковска, Земјоделски факултет, редовен професор, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Република Северна Македонија,
- Проф. др Славиша Стаменковић, редовни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу, Србија,
- Проф. др Бојан Златковић, редовни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу, Србија,
- Проф. др Татјана Михајлов Крстев, редовни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу, Србија,
- Проф. др Перица Васиљевић, редовни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу, Србија,
- Проф. др Сава Врбничанин, редовни професор, Пољопривредни факултет, Универзитет у Београду, Србија,
- Др Јелена Матејић, редовни професор, Медицински факултет, Универзитет у Нишу, Србија,
- Izv. prof. dr. sc. Ivana Vitasović-Kosić, izvanredni profesor, Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska,
- Др Наташа Јоковић, ванредни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу,
- Др Милан Станковић, Природно-математички факултет, ванредни професор, Универзитет у Крагујевцу,
- Др Татјана Њирковић-Митровић, виши научни сарадник, Институт за шумарство, Београд,
- Др Снежана Стајић, виши научни сарадник, Институт за шумарство, Београд,
- Др Сузана Митровић, виши научни сарадник, Институт за шумарство, Београд,
- Др Горан Чешљар, виши научни сарадник, Институт за шумарство, Београд,
- Др Живко Велков, доцент, Природно-математически факултет, Југозападен универзитет „Неофит Рилски“, Благоевград, Бугария,

-
- Др Петранка Петрова, доцент, Природно-математически факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград, България,
 - Др Любен Загорчев, доцент, Биологически факултет, Софийският университет "Св. Климент Охридски", София, България,
 - Др Ина Анева, доцент, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Българска академия на науките, София, България.

Content (Садржај)

Plenary lectures (Пленарна предавања):

Lyuben Zagorchev, Denitsa Teofanova, Biologically active compounds and antioxidant activity of parasitic plants from the genus <i>Cuscuta</i> in Bulgaria - Биологично активни съединения и антиоксидантна активност на паразитни растения от род <i>Cuscuta</i> в България.....	1
Biljana B. Arsić, Danijela A. Kostić, Dragoljub Miladinović, Aleksandra N. Pavlović, Gordana S. Stojanović, Application of chemometrics in the analysis of wild plant species - Примена хеометрије у анализи самониклих биљних врста.....	4
Snežana A. Stajić, Vlado M. Čokeša, Ljubinko B. Rakonjac, Saša M. Eremija, Medicinal plants and forest fruit trees in oak dominated forests in the area of Kosmaj (Serbia) - Лековите биљке и шумске воћкарице у храстовим шумама на подручју Космаја (Србија).....	7
Suzana Ž. Mitrović, Unmanaged forest complex that belonged to the former Avala film in Belgrade - Запуштени шумски комплекс који је припадао некадашњем Авала филму у Београду – потенцијални ризик за кориснике.....	11
Marija S. Marković, Dejan S. Pljevljakušić, Biljana M. Nikolić, Ljubinko B. Rakonjac, Bojan K. Zlatković, Branko N. Jotić, Vesna P. Stankov Jovanović, Traditional medicinal use of <i>Juniperus communis</i> in the Pirot District (Serbia) - Традиционална лековита употреба врсте <i>Juniperus communis</i> у Пиротском округу (Србија).....	14
Ina Aneva, Taxonomic and Phytochemical Challenges in the Genus <i>Thymus</i> in Bulgaria: From Scientific Research to Sustainable Cultivation and Innovative Applications - Таксономични и фитохимични предизвикателства при рода <i>Thymus</i> в България: от научни изследвания към устойчиво култивирани и иновативни приложения.....	17
Marija Jug-Dujaković, Łukasz Łuczaj, Traditional wild food plants used on Island Hvar (Croatia) - Samonikle jestive biljke koje se tradicionalno koriste na otoku Hvaru (Hrvatska).....	22

Andela V. Dragičević, Jelena S. Matejić, Ana M. Džamić, Tijana J. Ivanović, Dragana R. Pavlović, Ethnobotanical findings on the traditional use of medicinal plants in the urban ecosystem of the city of Niš (southeastern Serbia) - Етноботаничка сазнања о традиционалној употреби лековитих биљака у урбаном екосистему града Ниша (југоисточна Србија).....24

Govind P. Rao, Medicinal Plants and Spices of Wonders for Health Benefit from Indian Origin - भारतीय मूल के स्वास्थ्य लाभ के लिए चमत्कारिक औषधीय पौधे और मसाले.....27

Oral presentations (Усмена излагања):

Biljana Bauer, Sanja Kostadinović Veličkovska, The usage of medicinal plants thought history - Употребата на лековитите растенија низ историјата.....29

Radica Zurovac, Saša Srećković, Establishment of a regional inventory of good practices on intangible cultural heritage (ICH) / REGISTER, related to natural resources along the Danube - Успостављање регионалног инвентара добре праксе о нематеријалном културном наслеђу (НКН) / РЕГИСТАР, у вези са природним ресурсима уз Дунав.....31

Ekaterina Kozuharova, Christina Stoycheva, Daniela Batovska, Giuseppe Antonio Malfa, Rosaria Acquaviva, Sustainable use of peonies in - Is it possible to substitute the rare medicinal *P. peregrina* with the ornamental *P. lactiflora*? - Устойчиво използване на божурите – Възможно ли е да се замени рядко срещаният лечебен *P. peregrina* с декоративния *P. lactiflora*?.....35

Katarina Husnjak Malovec, Traditional knowledge on wild edible and medicinal plants – contemporary vs. past use in NW Croatia - Tradicionalno znanje o upotrebi samoniklih jestivih i ljekovitih biljaka u sjeverozapadnoj Hrvatskoj u prošlosti i danas.....39

Ana Paravinja, Miloš Stanojević, Nina Nikolić, Miroslav Nikolić, Potential of Medicinal Plants in Controlling Iron Deficiency in Humans - Потенцијал лековитих биљака у сузбијању недостатка гвожђа код људи.....41

Poster presentations (Постер презентације):

Ana Dragumilo, Tatjana Marković, Sara Mikić, Stefan Gordanić, Željana Prijić, Sava Vrbničanin, Miloš Rajković, Dragana Božić, Weed Flora of Medicinal Plant

Crops in Southern Banat - Коровска флора усева лековитог биља јужног Баната.....	44
--	----

Alen Gačić, Marijana Kapović Solomun, Ilija Čigoja, The influence of the physico-chemical properties of the ranker of the "Usorsko-Ukrinsko" forestry management area on the possibility of forest fruit trees planting - Утицај физичко-хемијских особина ранкера „Усорско-укринског“ шумскопривредног подручја на могућност садње шумских воћкарица.....	47
--	----

Stefan Gordanić, Ana Dragumilo, Tatjana Marković, Miloš Rajković, Sara Mikić, Snežana Mrđan, Željana Prijić, The effect of aging on germination and seed viability of <i>Arnica montana</i> L. - Утицај старења на клијавост и животну способност семена <i>Arnica montana</i> L.....	50
---	----

Filip A. Jovanović, Jovana Z. Cvetković, Sonja Z. Braunović, Ethnobotanical use of the genus <i>Galanthus</i> L. - Етноботаничка употреба врста рода <i>Galanthus</i> L.....	53
--	----

Sanja Kostadinović Veličkovska, Daniela Todevska, Fidanka Ilieva, Maja Čočevska, Elizabeta Jančovska Seničeva, Biljana Bauer, Wild raspberries from Republic of North Macedonia as a valuable source for healing vinegars - Дивите малини од Република Северна Македонија како вреден извор за лековити оцети.....	56
--	----

Biljana Kovacevik, Sasa Mitrev, Sanja Kostadinović Veličkovska, Emilija Arsov, The potential of essential oils from medicinal plants as "new age pesticides" in agriculture - Потенцијалот на есенцијални масла од лековити растенија како „Нова Генерација на Пестициди“ во земјоделието.....	59
--	----

Jovan B. Lazarević, Isidora S. Knežević, Mirela Matković Stojšin, Jelena M. Damjanović, Sava P. Vrbničanin, Svetlana M. Roljević Nikolić, "In vitro" allelopathic effect of angelica hydrolate (<i>Angelica archangelica</i> L.) on soybean seed germination (<i>Glycine hispida</i>) - "In Vitro" алелопатски ефекат хидролата ангелике (<i>Angelica archangelica</i> L.) на клијавост семена соје (<i>Glycine hispida</i>).....	62
---	----

Bojana Maksinović, Aleksandra G. Petrović, Višnja Madić, Marina Jušković, Ljubiša Đorđević, Perica Vasiljević, Hemolytic activity and effect on lipid peroxidation of decoctions of the plant species <i>Linum usitatissimum</i> L. under <i>in vitro</i> conditions - Хемолитичка активност и ефекат на липидну пероксидацију	
--	--

декоката биљне врсте <i>Linum usitatissimum</i> L. у условима <i>in vitro</i>	65
---	----

Biljana M. Nikolić, Ljubinko B. Rakonjac, Sonja Z. Braunović, Filip A. Jovanović, Dejan S. Pljevljakušić, Marija S. Marković, Vesna P. Stankov-Jovanović, Ethnopharmacological use of plants from the genus <i>Crataegus</i> in the Pirot District (southeastern Serbia) - Етнофармаколошка употреба биљака из рода <i>Crataegus</i> у Пиротском округу (југоисточна Србија).....	68
---	----

Biljana M. Nikolić, Saša M. Eremija, Goran D. Češljар, Aleksandar Ž. Lučić, Marija S. Marković, Snežana R. Konatar, Tatjana T. Ćirković-Mitrović, Traditional consumption modes of fruits from the genus <i>Crataegus</i> in the Pirot District (southeastern Serbia) - Традиционални начини конзумирања плодова рода <i>Crataegus</i> у Пиротском округу (југоисточна Србија).....	71
---	----

Aleksandra Petrović, Bojana Maksimović, Višnja Madić, Nemanja Mladenović, Jovan Zdravković, Bojan K. Zlatković, Marina Jušković, Perica Vasiljević, Ljubiša Đorđević, Evaluation of cytotoxic and genotoxic effects of chicory (<i>Cichorium intybus</i> L.) decoct - Испитивање цитотоксичних и генотоксичних ефеката декокта цикорије (<i>Cichorium intybus</i> L.).....	74
--	----

Željana Prijić, Sara Mikić, Ana Dragumilo, Snežana Mrđan, Petar Batinić, Natalija Čutović, Nikola Đukić, Tatjana Marković, The influence of a hot and dry year on the seed development of herbaceous peonies (<i>Paeonia</i> spp.) native to Serbia - Утицај топле и сушне године на развој семена зељастих божура (<i>Paeonia</i> spp.) са стаништем у Србији.....	77
---	----

Ljubinko B. Rakonjac, Biljana M. Nikolić, Marija S. Marković, Sabahudin H. Hadrović, Natalija R. Momirović, Jelena D. Urošević, Saša M. Eremija, Forest fruit trees in the Pirot surroundings (Serbia), ecological importance and economic potential - Шумске воћкарице у околини Пирота (Србија), еколошки значај и економски потенцијал.....	80
--	----

Ljubinko B. Rakonjac, Marija S. Marković, Biljana M. Nikolić, Dejan S. Pljevljakušić, Sonja Z. Braunović, Filip A. Jovanović, Vesna P. Stankov-Jovanović, Ethnobotanical use of silver birch in the Pirot District (Serbia) - Етноботаничка употреба брезе у Пиротском округу (Србија).....	83
---	----

Milica N. Simić, Nataša M. Joković, Jelena S. Matejić, Bojan K. Zlatković, Łukasz Łuczaj, Marija S. Marković, Gastronomic potential of wild edible plants at Rujan	
--	--

Mt (Serbia) - Гастрономски потенцијал самониклих јестивих биљака на планини Рујан (Србија).....	86
Milica N. Simić, Nataša M. Joković, Bojan K. Zlatković, Jelena S. Matejić, Saša S. Stanković, Marija S. Marković, Traditional agricultural use of wild plants in as a green fertilizer of cultivated crops and for insect and rodent control on Rujan Mt (Serbia) - Традиционална пољопривредна употреба самониклих биљака као зеленишно ђубриво гајених усева и за сузбијање инсеката и глодара на планини Рујан (Србија).....	89
Mirjana Smiljić, Tatjana Jakšić, Predrag Vasić, Marija S. Marković, Gorica Đelić, Ethnopharmacological use of sage in northern part of Kosovo and Metohija (southern Serbia) - Етнофармаколошка употреба жалфије у северном делу Косова и Метохије (јужна Србија).....	93
Ivana Vitasović Kosić, Jelena Blagec, Folk medicine in the Hrvatsko Zagorje region (NW Croatia) - Narodna medicina na području Hrvatskog zagorja (SZ Hrvatska).....	96
Milica S. Luković, Danijela V. Pantović, Jelena S. Davidović, Ethnobotanical knowledge and practices in the context of regenerative tourism - Етноботаничко знање и праксе у контексту регенеративног туризма.....	99
Biljana Karovska, Ivana Kruljević, The Art and Science of Natural Dyeing - Reappearance of plant colors - Уметност и наука бојења природним бојама - повратак биљних бојадисера.....	102
Radomir B. Ljupković, Slobodan A. Ćirić, Katarina D. Stepić, Jovana D. Ickovski, Aleksandra S. Đorđević, Marija S. Marković, Vesna P. Stankov Jovanović, Traditional use of wild garlic (<i>Allium ursinum</i>) in southeastern Serbia: an ethnobotanical survey from the Niš District - Традиционална употреба сремуша (<i>Allium ursinum</i>) у југоисточној Србији: Етноботаничко истраживање у Нишавском округу.....	104
Radomir B. Ljupković, Slobodan A. Ćirić, Jovana D. Ickovski, Katarina D. Stepić, Aleksandra S. Đorđević, Marija S. Marković, Vesna P. Stankov Jovanović, Ethnobotanical insights into the use of the plants from genus <i>Thymus</i> in the Niš District of southeastern Serbia - Етноботанички увиди у употребу врста рода <i>Thymus</i> у Нишавском округу југоисточне Србије.....	107

Jovana D. Ickovski, Slobodan A. Ćirić, Radomir B. Ljupković, Katarina D. Stepić, Aleksandra S. Đorđević, Marija S. Marković, Vesna P. Stankov Jovanović, The scent of tradition: an ethnobotanical Story of chamomile in the Niš District - Мирис традиције: етноботаничка прича о камилици у Нишавском округу.....110

Jovana D. Ickovski, Slobodan A. Ćirić, Katarina D. Stepić, Radomir B. Ljupković, Aleksandra S. Đorđević, Marija S. Marković, Vesna P. Stankov Jovanović, *Mentha piperita* L. in the context of urban ethnobotany: a case study from the Niš District - *Mentha piperita* L. у контексту урбане етноботанике: студија из Нишавског округа.....113

Slobodan A. Ćirić, Jovana D. Ickovski, Katarina D. Stepić, Radomir B. Ljupković, Aleksandra S. Đorđević, Marija S. Marković, Vesna P. Stankov Jovanović, Traditional use of wild aromatic herbs as spices in southeastern Serbia - Традиционална употреба ароматичних самониклих биљака као зачина у југоисточној Србији.....116

Slobodan A. Ćirić, Jovana D. Ickovski, Katarina D. Stepić, Radomir B. Ljupković, Aleksandra S. Đorđević, Marija S. Marković, Vesna P. Stankov Jovanović, Wild fruits as a culinary and medicinal resource: Ethnobotanical research for Niš District - Самоникле воћке као кулинарски и лековити ресурс: етноботаничко истраживање за Нишавски округ.....119

Svetlana M. Tošić, Jovana B. Nikolić, Martina V. Kuzmanović, Milica M. Pavlović, Allelopathic effect of *Equisetum arvense* L. on germination *Solanum lycopersicum* var. *cerasiforme* and *Lycopersicum esculentum* - Алелопатско дејство *Equisetum arvense* L. на клијање *Solanum lycopersicum* var. *cerasiforme* и *Lycopersicum esculentum*.....121

Ahmed Snoussi, Hayet Ben Haj Koubaier, Saoussen Bouacida, Nabiha Bouzouita, Unlocking the potential of wild myrtle (*Myrtus communis* L.) in the agri-food sector for enhanced food security - Valorisation du myrte à croissance spontanée (*Myrtus communis* L.): perspectives d'application dans les industries agroalimentaires au service de la sécurité alimentaire.....124

Łukasz Łuczaj, The alimentary use of water caltrop (*Trapa natans*) in Europe - Wykorzystanie spożywcze kotewki wodnej (*Trapa natans*) w Europie.....127

Stefan Lj. Marković, Slavoljub Uzunović, Anđela S. Pančić, Marija S. Marković, Olivera Papović, Vesna P. Stankov Jovanović, Nutrition and traditional use of

forest fruit trees as integral parts of diabetes treatment in the Pirot District (Serbia)
- Исхрана и традиционално коришћење дрвенастих шумских воћних
врста као саставни делови третмана дијабетеса у Пиротском округу
(Србија).....129

Vesna P. Stankov Jovanović, Marija Ilić, Violeta Mitić, Jelena Nikolić, Marija
Dimitrijević, Slobodan Ćirić, Marija S. Marković, Assessment of the antioxidant
properties of methanolic extracts of the plant species *Geranium macrorrhizum*
from the post-fire area - Испитивање антиоксидантне активности метанолних
екстраката биљне врсте *Geranium macrorrhizum* са подручја
пожаришта.....133

Abstract

Medicinal plants and forest fruit trees in oak dominated forests in the area of Kosmaj (Serbia)

Snežana A. Stajić¹*, Vlado M. Čokeša¹, Ljubinko B. Rakonjac¹,
Saša M. Eremija¹

The loss of biodiversity at the global level is the result of the rise in the global population, rapid and sometimes unplanned industrialization, deforestation, overexploitation of natural resources, pollution, and finally global climate change. The protection of specific areas is the basis for biodiversity conservation, which is why Serbia is making efforts to increase the percentage of protected territory and implement nature protection plans.

The use of plants for food or medicinal treatment can also lead to excessive exploitation of natural resources, which directly affects the biodiversity. The rising market demand for medicinal plants has resulted in a concerning population reduction. Therefore, it is important to protect the natural habitats of valuable wild medicinal plant species. Conservation strategies minimize medicinal plant depletions at greater extent. Identifying the appropriate areas and climatic parameters where medicinal plant species and forest fruit trees are found today can help define their future distribution and thus assess the level of their threat.

The present study examined medicinal plants of sessile oak and Turkey oak forests in the protected area of Kosmaj Mountain (Serbia). Association of sessile oak and Turkey oak (*Quercetum petraeae-cerridis* B. Jovanović 1979. s.l.) on Kosmaj has a large ecological amplitude because it is spread in the wide range of altitudes, on various aspects and slopes from 8° to 28°. A total of 15 relevés were used in the analysis of the floristic composition of sessile oak and Turkey oak forests. Of the total number of plant species (116), 59 medicinal plant species from 50 genera and 32 families have been registered. The most common are medicinal

¹ Snežana A. Stajić (<https://orcid.org/0000-0001-9023-3542>), Vlado M. Čokeša (<https://orcid.org/0000-0003-1940-2598>), Ljubinko B. Rakonjac (<https://orcid.org/0000-0002-8736-6771>), Saša M. Eremija (<https://orcid.org/0000-0002-7365-721X>), Institute of Forestry, Kneza Viseslava 3, 11030, Belgrade, Republic of Serbia

*Corresponding author. E-mail: snezanastajic@yahoo.com

plants from the Rosaceae (34.4%) and Lamiaceae families (21.9%), while medicinal plants from the Rubiaceae (9.4%) and Fagaceae (9.4%) families are slightly less present.

In the spectrum of floral elements, plants of the Central European range type are most commonly represented among medicinal plants, amounting to 34%. Plant species of Eurasian range type have a somewhat smaller representation (29%), while they are followed by plants of Sub-Mediterranean (10%), Sub-Atlantic (8%), Pontic range type (7%), Circumpolar (3%), Balkan (3%), Cosmopolitan type (3%), and the floristic element of desert regions (2%). The study of the plant life forms shows that hemicryptophytes are the dominant group among medicinal plants with 34%, followed by phanerophytes by 25.4%.

The most widespread medicinal plants were: *Lonicera caprifolium* L., *Helleborus odoratus* L., *Tamus communis* L., *Geranium robertianum* L., *Fragaria vesca* L., *Galeopsis speciosa* Mill., *Galium aparine* L., and *Rubus hirtus* Wald. & Kif.

A total number of 9 wild forest fruit trees was recorded: *Pyrus pyraster* (L.) Burgsd., *Prunus avium* L., *Prunus spinosa* L., *Corylus avellana* L., *Cornus mas* L., *Cornus sanguinea* L., *Rosa canina* L., *Crataegus monogyna* Jacq., and *Crataegus oxyacantha* L.

From the aspect of flora vulnerability, one strictly protected species has also been recorded - *Lilium martagon* L.

Keywords: sessile oak and Turkey oak forests, protected plant species, biodiversity, conservation.

Acknowledgements: This research was funded by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia (Contract No. 451-03-136/2025-03/ 200027).

Сажетак

Лековите биљке и шумске воћкарице у храстовим шумама на подручју Космаја (Србија)

Снежана А. Стајић^{1*}, Владо М. Чокеша¹, Љубинко Б. Ракоњац¹,
Саша М. Еремија¹

Смањење биодиверзитета на глобалном нивоу резултат је пораста глобалне популације, брзе и понекад непланиране индустријализације, крчења шума, прекомерне експлоатације природних ресурса, загађења и коначно глобалних климатских промена. Заштита одређених подручја представља основу за очувања биодиверзитета, због чега Србија улаже

напоре у циљу повећања процента заштићене територије и остваривања планова на заштити природе.

Коришћење биљака у исхрани или за лечење такође може довести до прекомерне експлоатације природних ресурса, што директно утиче на смањење флористичког диверзитета. Растућа потражња на тржишту за лековитим биљем резултирала је забрињавајућим смањењем њихове популације. Због тога је важно заштитити природна станишта вредних дивљих лековитих биљних врста. Идентификовање одговарајућих подручја и климатских параметара у којима се данас налазе лековите биљне врсте и дрвенасте шумске воћарице може помоћи при дефинисању њихове будуће дистрибуције, а самим тим и процени степен њихове угрожености.

У раду је вршено истраживање лековитих биљака у шумама храста китњака и цара у заштићеном подручју планине Космај (Србија). Заједница китњака и цара (*Quercetum petraeae-cerridis* В. Јовановић 1979. s.l.) на Космају има велику еколошку амплитуду, јер је распрострањена у широком дијапазону надморских висина, на стаништима различитих експозиција и нагиба од 8° до 28°.

У анализи флористичког састава коришћено је 15 фитоценолошких снимака. Од укупног броја биљних врста (116), регистровано је 59 лековитих врста биљака из 50 родова и 32 фамилије. Најзаступљеније су лековите биљке из фамилија Rosaceae (34,4%) и Lamiaceae (21,9%), док су нешто мање присутне лековите биљке из фамилија Rubiaceae (9,4%) и Fagaceae (9,4%).

У спектру флорних елемената, најзаступљеније су лековите биљке средњеевропског ареал типа са 34%. Нешто мању заступљеност имају биљне врсте евроазијског ареал типа (29%), док за њима следе биљке субмедитеранског (10%), субатланског (8%), понтског (7%), циркумполарног (3%), балканског (3%), космополитског типа (3%) и флорни елемент пустињских предела (2%). Анализа животних форми лековитих биљака показује да међу лековитим биљкама доминирају хемикриптофите са 34%, а за њима следе фанерофите са 25,4%.

Најраспрострањеније лековите биљке су: *Lonicera caprifolium* L., *Helleborus odoratus* L., *Tamus communis* L., *Geranium robertianum* L., *Fragaria vesca* L., *Galeopsis speciosa* Mill., *Galium aparine* L. и *Rubus hirtus* Wald. & Kif.

Регистровано је укупно 9 самониклих шумских воћарица: *Pyrus pyraeaster* (L.) Burgsd., *Prunus avium* L., *Prunus spinosa* L., *Corylus avellana* L., *Cornus mas* L., *Cornus sanguinea* L., *Rosa canina* L., *Crataegus monogyna* Jacq. и *Crataegus oxyacantha* L.

Са аспекта угрожености флоре, регистрована је и једна строго заштићена биљка - *Lilium martagon* L.

Кључне речи: шуме храста китњака и цара, заштићене биљне врсте, биодиверзитет, конзервација.

Захвалница: Ово истраживање је финасирано од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије (Уговор бр. 451-03-136/2025-03/ 200027).